

İlber Ortaylı

Yazanın tüm yazıları

28 yıllık hayal

13 Aralık 2020

3 Aralık akşamı saat 20.00'deki konserle Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın yeni binası açıldı. Sezar'ın hakkı Sezar'a. 27 yıldır bitmeyen inşaatın sonlanması ve binanın Ankara'nın hizmetine açılması çok önemli.

Salon Semra Uygur ve Özcan Uygur'un tasarımı. Demiryol arazisinde Rasattepe ve eski Ankara'ya (Hisar) yönelik bir görünüme sahip. Yanışmanın sonlandığı 1992'den beri 28 yılda tamamlandı. Hayırlı olsun.

Bana göre **Ankara Türkiye'de senfonik müziğin en iyi dinlendiği**, dinleyicinin iyi yetiştirildiği **bir merkez**. Yıllardır salonsuzdu. Konser günü şartlar nedeniyle kapalıydı. Lakin bu televizyonlardan naklen yayın yapılmamayı açıklamıyor. **Böyle önemli bir olay birkaç kanaldan naklen verilmeliydi. Şef Cem'i Can Deliorman** yönetimindeki konserde **soprano Angela Gheorghiu** ile **Güher ve Süher Pekinel kardeşler** bir buçuk saat program yaptılar. Neyse ki müzik kanalı Mezzo bu konserin kayıtlarını zaman zaman verecek. **2.000 kişilik salon Ankara için büyük bir sürpriz**. Programda Mozart, Adnan Saygun, Ulvi Cemal Erkin, Donizetti Paşa (Büyük Donizetti Paşa'nın kardeşi), Guatelli Paşa ve Ferit Tüzün'ün eserleri ile Aziziye ve Mecidiye marşları icra edildi. İsabetli bir program. Batı musikisinin Türkiye'deki gelişimini ifade ediyor.

KÜLTÜR TARİHİMİZİN PARÇASI

II. Mahmud'dan itibaren Tanzimat dönemi, **Mızıka-yı Hümâyun'un kurulması**, yabancı bestecilerin celbi, **Türk bestecilerin yetişmesi**, bunların haricinde **Sultan Abdülaziz, V. Murad ve Halife Abdülmecid gibi klasik Batı müziğinde eser veren bestekârlar**, ama asıl **Cumhuriyet de Batı müziğinin okullaşması** icra ve dinlenmesinin yayılması kültür tarihimizin önemli bir vechesidir. Şark'ta bu paralelde gelişen **İran ve Mısır'ı** da belirtmek gerekir.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE KURUMSALLAŞTI

Atatürk Türk operasının kurulmasını, **operada icraların başlamasını ısrarla beklerdi**. Carl Ebert'e sürekli bunu sorardı. **Maalesef İran şahının ziyaretinde icra edilen tek perdelik "Özsoy" Operası dışında bu isteği gerçekleşmedi**. Batı musikisi **Türkiye'ye Cumhuriyet'le gelmedi**, ama bizzat **Atatürk'ün direktifleriyle Cumhuriyet döneminde kurumlaştı ve yayıldı**. Asıl önemli safha budur. Musiki Muallim Mektebi'nin devamı **Gazi Eğitim Enstitüsü ve Devlet Konservatuarı** Batı musikisinin yerleşmesini sağlayan iki kurumdur. Atatürk Sofya'da ateşe militer iken Türk mebuslardan **Şakir Zümre ile Sofya Operası'na gidiyor**. Arada **Şakir Zümre'ye yaptığı değerlendirmede, "Şakir Bey, adamların Balkan Muharebesi'nde niye diğer müttefiklerine göre muvaffak olduklarını daha iyi anlıyorum. Opera icra eden bir memleketin her alanda diğerlerinden farklı olması kaçınılmazdır. Normal karşılanmalıdır"** demiş.

HEDEF GERÇEKLEŞTİ

Bütün ihmallere rağmen opera ve senfonik müzik yaşıyor. Genç operacılarımız dünyanın bütün sahnelerinde sanatlarını icra ediyor. Hedef gerçekleşmiştir. Bizim gençliğimizde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası konserleri bir heyecan fırtınası yaratırdı. Ankara'nın eski kültürel hayatının bu sayede yeniden canlanması beklenir. Sıra büyük bir tiyatro ve opera binasında...